

Bijlage IV Gemeentelijke enquête

In het provinciale beleid voor zonneparken is een centrale uitvoerende rol toebedacht aan de gemeenten. Om een beeld te krijgen hoe de Noord-Hollandse gemeenten denken over de effectiviteit van het provinciale beleid is een enquête onder alle 47 Noord-Hollandse gemeenten uitgezet.

1. Achtergrond

De enquête is begin juni 2018 via email verspreid. Na 2 weken is een reminder verzonden aan de gemeenten die nog niet gereageerd hadden. Vervolgens is nog 1x een reminder gestuurd. Uiteindelijk is de enquête voor 37 gemeenten ingevuld. Niet alle gemeenten bleken bekend met het provinciaal beleid. Vier gemeenten (Amsterdam, Haarlem, Heemstede en Heemskerk) hebben te kennen gegeven geen ervaring te hebben. Drie andere gemeenten (Hoorn, Uithoorn en Haarlemmerliede) geven aan geen of beperkte mogelijkheden te hebben voor zonneparken in het landelijk gebied. Dit hoofdstuk doet dus verslag van de opvattingen van 30 van de 47 Noord-Hollandse gemeenten.

2. Rapportcijfer

De gemeenten zijn gevraagd het provinciale beleid in algemene zin te beoordelen met behulp van een rapportcijfer op een schaal van 1 tot en met 10. Zij waarden het provinciale beleid met een voldoende. Het gemiddelde van het door de gemeenten gegeven rapportcijfer is 6,3. Het laagst gegeven cijfer is 4 (Texel en Beemster) en het hoogste cijfer is 8 (Diemen, Medemblik en Wijdemeren).

3. Ervaringen m.b.t. proces en uitvoering

In de afgelopen twee jaar is er ervaring opgedaan met het provinciale beleid inzake zonneparken. Het betreft hier een relatief nieuw beleidsonderwerp, waarover de eerste praktijkervaringen nu genoteerd kunnen worden.

Zo wordt het door de gemeente Edam-Volendam lastig gevonden om de betreffende dossiers bij de juiste ambtenaren binnen de provincie aanhangig te maken. De ontwikkeling van zonneparken raakt zowel aan het energiebeleid, het ecologisch beleid als het landschappelijk beleid. En de ambities van deze stromingen conflicteren soms met elkaar. Het verdient aanbeveling om een vast ambtelijke contactpersoon aan te wijzen.

De ruimtelijke spelregels worden over het algemeen voldoende 'helder' bevonden, maar de vindbaarheid kan verbeterd worden. Ook is er behoefte aan een meer eenduidige ingang bij de provincie om vragen te stellen over de spelregels.

4. Ervaringen m.b.t. de spelregels

Zonnepark-ambities

Het is voor een aantal gemeenten twijfelachtig of met de huidige provinciale beleidsregels de afspraken uit het Klimaatakkoord haalbaar zijn. Zo is de gemeente Purmerend van mening dat om de benodigde energie duurzaam op te wekken meer ruimte geboden moet worden aan zonneparken

dan nu het geval is. De gemeenten Amstelveen en Purmerend vinden het opvallend dat de provincie geen ambitie heeft vastgesteld die mede de ruimtelijke mogelijkheden bepaalt, zoals bij 'Wind op land'.

Vraag naar meer maatwerk

Een volgende, door meerdere gemeenten aangegeven knelpunt, zijn de beperkte mogelijkheden voor maatwerk binnen het provinciale beleid. Een breed gevoeld knelpunt is dat de generieke provinciale spelregels (die voor heel Noord-Holland gelden) zich in een aantal gevallen niet goed verhouden tot de lokale en specifieke omstandigheden. De provincie hanteert de 'one size fits all' benadering voor heel Noord-Holland. Daarbij zijn de locatie-eisen vooraf bepaald en in algemene regels vastgelegd in de Provinciaal Ruimtelijke Verordening. Men heeft echter behoefte aan een systeem waarbij de afwegingen zoveel mogelijk lokaal kunnen plaatsvinden.

Zo zijn er potentiële locaties die vrijwel volledig uit het zicht liggen door bijvoorbeeld bosschages, maar die niet binnen de provinciale regels passen, geeft de gemeente Langedijk aan. Ook komt het voor dat er een spanningsveld optreedt tussen het gewenste maatschappelijk draagvlak en de spelregels inzake de omvang en situering van de locatie van een zonnepark. Gemeenten wijzen er op dat de aansluiting van zonneparken op bestaand stedelijk gebied door aanwonenden juist veelal als negatief wordt ervaren. Ook is daarbij als tegenargument gebruikt het standpunt van 'Mooi Noord-Holland' dat een zonnepark 'los' in het landelijke gebied, mits goed ingepast, wel mogelijk zou zijn (gemeente Koggenland). De gemeente Uithoorn doet de suggestie de mogelijkheden in delen rondom de Stelling van Amsterdam, maar niet direct grenzend aan de omgeving van de hoofdverdedigingslijn (de Vuurlijn en de forten), onder voorwaarde dat het netjes wordt ingepast in de ruimte, met mooie bosjes eromheen o.i.d.). Ook de gemeenten Zaanstad en Wijdemeren zien verschillende mogelijkheden binnen hun grondgebied en vinden het provinciale beleid te rigide. De gemeente Zaanstad doet verder de suggestie om te werken met tijdelijke parken die verplaatst kunnen worden. Het verdient volgens gemeenten aanbeveling het aantal spelregels te verminderen en/of de mogelijkheden van afwijking van de regels nader te omschrijven.

Hoofdbelang van de provincie is het toestaan van zonneparken waarbij rekening wordt gehouden met de ruimtelijke kwaliteit. Uit de evaluatie komt naar voren dat de vigerende spelregels hiervoor in de praktijk niet allemaal even effectief zijn. Door de gemeente Texel wordt voorgesteld de huidige spelregels die vooral gericht zijn op situering en inrichting van zonneparken te vervangen door ontwerpprincipes die meer gericht zijn op vormgeving en inrichting en minder op de locatiekeuze. Daarmee wordt volgens de gemeente de gewenste beleidsruimte geboden om met maatwerk te komen tot een goede ruimtelijke inpassing.

5. Vragenlijst enquête

- 1. Uw Naam**
- 2. Organisatie onderdeel**
- 3. Email adres:**
- 4. Voor welke gemeente werkt u?**

5. Postcode

6. Bent u bekend met het beleid inzake zonneparken in het landelijk gebied?

Ja/Nee

[INDIEN NEE]

Wilt u de mail met de link van de vragenlijst dan doorsturen naar de juiste collega?

7. Graag uw mening over de volgende stellingen:

Eens Gedeeltelijk eens Neutraal Gedeeltelijk oneens Oneens Geen mening

Het provinciale beleid inzake zonneparken in het landelijke gebied heeft een toegevoegde waarde

Het provinciaal beleid inzake zonneparken biedt voldoende ruimte voor maatwerk

*In natuurgebieden dient het realiseren van zonneparken **niet** mogelijk te zijn*

*In kwetsbare landschappen zoals de bufferzones rond Amsterdam en het UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam dient het realiseren van zonneparken **niet** mogelijk te zijn*

Het provinciale beleid is te stringent voor zonneparken in het landelijke gebied van mijn gemeente

Binnen mijn gemeente zijn zonneparken in het landelijke gebied goed in te passen

De aanwezigheid van maatschappelijk draagvlak voor zonneparken is essentieel

Gemeenten moeten zich maximaal inspinnen om zon op daken mogelijk te maken

Gemeenten moeten zich maximaal inspinnen om zon in combinatie met andere stedelijke functies mogelijk te maken

Mijn gemeente heeft eigen beleid vastgesteld ten aanzien van zonneparken

Mijn gemeente neemt een actieve rol aan bij het ontwikkelen van zonneparken

8. Toelichting op de antwoorden van vraag 7:

.....

9. De provincie heeft bij het beleid voor zonneparken een aantal doelen voor ogen. Kunt u per doel uw oordeel geven over de mate waarin het provinciale doel volgens u geslaagd is?

Slecht Matig Voldoende Goed Geen mening

De ruimtelijke spelregels zijn helder

De provinciale taken zijn helder

De rolverdeling tussen gemeenten en provincie is helder

Het te volgen proces is duidelijk

De ruimtelijke spelregels zijn makkelijk vindbaar

Het is duidelijk waar aanvullende informatie kan worden opgevraagd

De provincie biedt de helpende hand

10. Toelichting op de antwoorden van vraag 9:

..... [max 400 tekens]

11. De provincie hanteert bindende ruimtelijke spelregels in haar beleid. Kunt u per spelregel aangeven de mate van effectiviteit (nut en noodzaak) van de betreffende regel? Hiervoor geldt een schaal van 1 (niet effectief) tot en met 5 (zeer effectief).

1 2 3 4 5

Verplichte aansluiting op Bestaand Stedelijk Gebied

Verplichte aansluiting op bestaande weginfrastructuur

Een maximale omvang van 5, 10 of 25 hectare, afhankelijk van de ligging ten opzichte van het stedelijke gebied

Een maximale hoogte van 1,50 meter

Minimale afstand tot bestaande bebouwing van 50 meter

Geen verharding van de bodem

Een gebiedseigen inpassing

Behoud van waardevolle landschappelijke zichtlijnen

12. Toelichting op de antwoorden van vraag 11:

..... [max 400 tekens]

13. Kunt u een generiek rapportcijfer geven voor het provinciale beleid inzake zonneparken op een schaal van 1-10?

.....

14. Kunt u het gegeven rapportcijfer toelichten?

-----[max 400 tekens]

15. Zijn er in uw gemeente al omgevingsvergunningen voor zonneparken verstrekt (peildatum 1 juni 2018)?

Ja/Nee/Weet niet

16. Zo ja vraag 15: svp per afgegeven vergunning aangeven:

Naam park *Bruto omvang park in ha.*

1 ----- -----

2 ----- -----

3 ----- -----

----- -----

17. Indien vraag 16 van toepassing, welke parken zijn al gerealiseerd (nummer)?

18. Indien vraag 17 van toepassing: In welke mate wordt naar uw mening de ruimtelijke kwaliteit van het landelijke gebied in uw gemeente door dit zonnepark aangetast?

- Zeer grote mate*
- Grote mate*
- Kleine mate*
- Zeer kleine mate*

19. Zijn er in uw gemeente kansrijke initiatieven voor nieuwe zonneparken?

Ja/nee/weet niet

20. Zo ja vraag 19

Aantal parken

Totale bruto omvang in ha

21. Ten slotte, ziet u mogelijke verbeteringen van het provinciaal beleid of zijn er andere zaken die u de provincie wilt meegeven over zonneparken?

- Geen verbeteringen
- De volgende verbeteringen.....[max 400 tekens]

22. Wenst u naar aanleiding van deze vragen nog telefonisch contact?

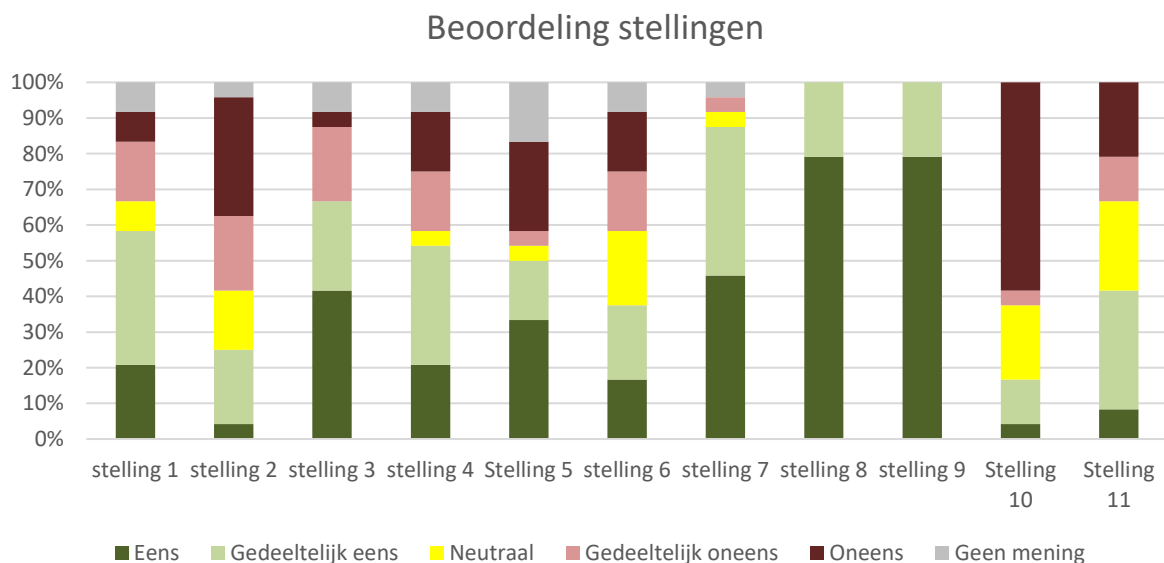
Ja/Nee

Zo ja, telefoonnummer:

6. Uitgebreid overzicht resultaten

Stellingen

Over 11 stellingen inzake het provinciale zonneparkenbeleid is de gemeentelijke mening gevraagd. De stellingen 1 tot en met 7 gaan over de verschillende aspecten van het provinciale beleid. De stellingen 8 tot en met 11 gaan meer over het gemeentelijke beleidsniveau. Er is voor de gevraagde scores gebruik gemaakt van een 5-puntsschaal (van 'Eens' tot en met 'Oneens'). De resultaten zijn:

	stelling 1	stelling 2	stelling 3	stelling 4	Stelling 5	stelling 6	stelling 7	stelling 8	stelling 9	Stelling 10	Stelling 11
Oneens	8,3%	33,3%	4,2%	16,7%	25,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	58,3%	20,8%
Gedeeltelijk oneens	16,7%	20,8%	20,8%	16,7%	4,2%	16,7%	4,2%	0,0%	0,0%	4,2%	12,5%
Neutraal	8,3%	16,7%	0,0%	4,2%	4,2%	20,8%	4,2%	0,0%	0,0%	20,8%	25,0%
Gedeeltelijk eens	37,5%	20,8%	25,0%	33,3%	16,7%	20,8%	41,7%	20,8%	20,8%	12,5%	33,3%
Eens	20,8%	4,2%	41,7%	20,8%	33,3%	16,7%	45,8%	79,2%	79,2%	4,2%	8,3%
Geen mening	8,3%	4,2%	8,3%	8,3%	16,7%	8,3%	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Toelichting:

Stelling 1 Het provinciale beleid inzake zonneparken in het landelijke gebied heeft een toegevoegde waarde

Ruim 20% is het met deze stelling over de toegevoegde waarde eens en 37,5% is het gedeeltelijk eens.

Stelling 2 Het provinciaal beleid inzake zonneparken biedt voldoende ruimte voor maatwerk

Deze stelling over maatwerk scoort het minst positief van de elf gebruikte stellingen. Slechts 4% is het met de stelling eens en ruim 20% is het gedeeltelijk eens.

Stelling 3 In natuurgebieden dient het realiseren van zonneparken niet mogelijk te zijn

Ruim 40% is het met deze stelling over de natuurgebieden eens. En 25% is het gedeeltelijk eens.

Stelling 4 In kwetsbare landschappen zoals de bufferzones rond Amsterdam en het UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam dient het realiseren van zonneparken niet mogelijk te zijn

Deze stelling over het beschermen van kwetsbare landschappen is minder positief beoordeeld dan stelling 3 (beschermen van natuurgebieden). 21% is het eens met deze stelling. En 33% is het gedeeltelijk eens.

Stelling 5 Het provinciale beleid is te stringent voor zonneparken in het landelijke gebied van mijn gemeente

Het aandeel 'geen mening' is bijna 17% en het hoogst in van alle 11 beoordeelde stellingen. Een aantal gemeenten heeft (nog) geen ervaring.

Stelling 6 Binnen mijn gemeente zijn zonneparken in het landelijke gebied goed in te passen

Over deze stelling inzake de inpasbaarheid zijn de meningen het sterkst verdeeld van alle 11 beoordeelde stellingen.

Stelling 7 De aanwezigheid van maatschappelijk draagvlak voor zonneparken is essentieel

Deze stelling scoort het, op twee na, het meest positief van alle 11 beoordeelde stellingen (na de stellingen 8 en 9 over de gemeentelijke inspanningen). 45% is het met deze stelling eens. En ruim 40% is het deels met deze stelling eens.

Stelling 8 Gemeenten moeten zich maximaal inspannen om zon op daken mogelijk te maken

Deze stelling scoort samen met stelling 9 het meest positief. Bijna 80% is het met deze stelling eens.

Stelling 9 Gemeenten moeten zich maximaal inspannen om zon in combinatie met andere stedelijke functies mogelijk te maken

Deze stelling scoort samen met stelling 8 het meest positief. Bijna 80% is het met deze stelling eens.

Stelling 10 Mijn gemeente heeft eigen beleid vastgesteld ten aanzien van zonneparken

Bijna 60% van de gemeenten geeft aan geen eigen beleid te hebben vastgesteld.

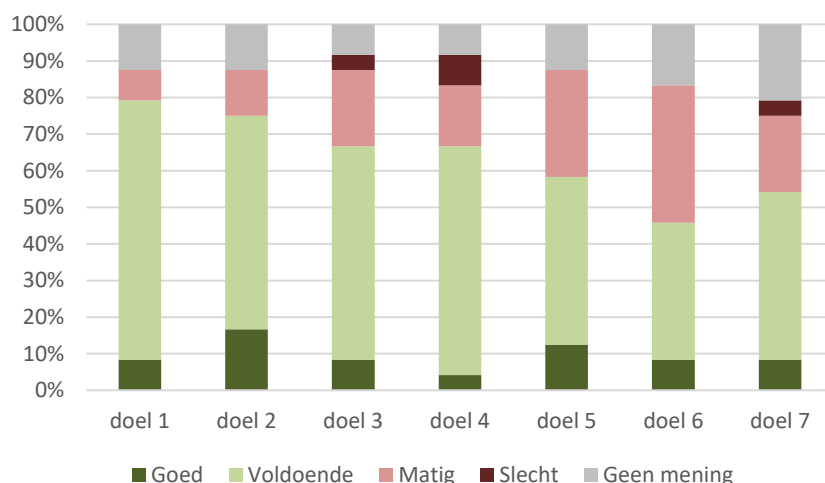
Stelling 11 Mijn gemeente neemt een actieve rol aan bij het ontwikkelen van zonneparken

Deze stelling scoort het hoogst op neutraal. 25% zegt neutraal te zijn.

Provinciale doelen

Over 7 provinciale doelen is de mening van de gemeenten gevraagd over de mate van kwaliteit. Er is voor de gevraagde scores gebruik gemaakt van een 4-puntsschaal (Goed, Voldoende, Matig, Slecht). De resultaten zijn:

Uitkomsten Provinciale doelen zonnebeleid

	doel 1	doel 2	doel 3	doel 4	doel 5	doel 6	doel 7
Slecht	0,0%	0,0%	4,2%	8,3%	0,0%	0,0%	4,2%
Matig	8,3%	12,5%	20,8%	16,7%	29,2%	37,5%	20,8%
Voldoende	70,8%	58,3%	58,3%	62,5%	45,8%	37,5%	45,8%
Goed	8,3%	16,7%	8,3%	4,2%	12,5%	8,3%	8,3%
Geen mening	12,5%	12,5%	8,3%	8,3%	12,5%	16,7%	20,8%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Toelichting:

Doel 1 De ruimtelijke spelregels zijn helder

Dit doel scoort het meest positief van de 7 provinciale doelen. 8% scoort goed en ruim 70% scoort voldoende.

Doel 2 De provinciale taken zijn helder

Ook dit doel scoort hoog. Bijna 17% scoort goed en ruim 58% scoort voldoende.

Doel 3 De rolverdeling tussen gemeenten en provincie is helder

Met een score van ruim 58% ligt het zwaartepunt bij voldoende.

Doel 4 Het te volgen proces is duidelijk

Met een score van ruim 62% ligt het zwaartepunt van de beoordeling bij voldoende.

Doel 5 De ruimtelijke spelregels zijn makkelijk vindbaar

29% van de gemeenten beoordeelt dit aspect als matig.

Doel 6 Het is duidelijk waar aanvullende informatie kan worden opgevraagd

Dit doel scoort het minst positief van de 7 provinciale doelen. 37,5% scoort matig.

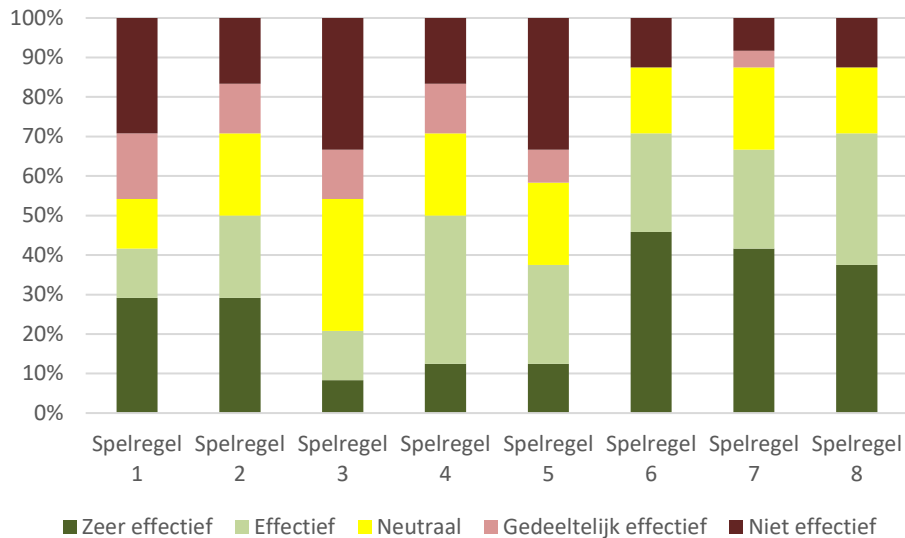
Doel 7 De provincie biedt de helpende hand

Bijna 46% vindt dat de provincie voldoende de helpende hand biedt. Bijna 21% heeft geen mening. Een kwart van de gemeenten vindt dat dit beter kan.

Provinciale spelregels

Over 8 provinciale spelregels is de mening van de gemeenten gevraagd over de mate van effectiviteit. Er is voor de gevraagde scores gebruik gemaakt van een 5-puntsschaal (van 'Zeer effectief' tot en met 'Niet effectief'). De resultaten zijn:

Uitkomsten Provinciale spelregels zonnebeleid

	Spelregel 1	Spelregel 2	Spelregel 3	Spelregel 4	Spelregel 5	Spelregel 6	Spelregel 7	Spelregel 8
1	29,2%	16,7%	33,3%	16,7%	33,3%	12,5%	8,3%	12,5%
2	16,7%	12,5%	12,5%	12,5%	8,3%	0,0%	4,2%	0,0%
3	12,5%	20,8%	33,3%	20,8%	20,8%	16,7%	20,8%	16,7%
4	12,5%	20,8%	12,5%	37,5%	25,0%	25,0%	25,0%	33,3%
5	29,2%	29,2%	8,3%	12,5%	12,5%	45,8%	41,7%	37,5%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- 1=Niet effectief
- 2=Gedeeltelijk effectief
- 3=Neutraal
- 4=Effectief
- 5=Zeer effectief

Toelichting:

Spelregel 1 Verplichte aansluiting op Bestaand Stedelijk Gebied

Deze spelregel scoort hoog in de categorie niet effectief. 29% vindt deze regel niet effectief.

Spelregel 2 Verplichte aansluiting op bestaande weginfrastructuur

Er is een grote mate van spreiding over de vijf verschillende mogelijke categorieën van antwoorden.

Spelregel 3 Een maximale omvang van 5, 10 of 25 hectare, afhankelijk van de ligging ten opzichte van het stedelijke gebied

Deze spelregel scoort het minst positief van de acht gebruikte spelregels. Deze spelregel heeft bovendien de hoogste score neutraal (33%) van alle spelregels.

Spelregel 4 Een maximale hoogte van 1,50 meter

37,5% noemt deze spelregel effectief. En 12,5% noemt deze regel zeer effectief.

Spelregel 5 Minimale afstand tot bestaande bebouwing van 50 meter

Deze spelregel scoort het hoogst in de categorie niet effectief. 33% vindt deze regel niet effectief.

Spelregel 6 Geen verharding van de bodem

De spelregels 6, 7 en 8 scoren het meest positief van de acht gebruikte spelregels.

Spelregel 7 Een gebiedseigen inpassing

De spelregels 6, 7 en 8 scoren het meest positief van de acht gebruikte spelregels.

Spelregel 8 Behoud van waardevolle landschappelijke zichtlijnen

De spelregels 6, 7 en 8 scoren het meest positief van de acht gebruikte spelregels, waarbij spelregel 8 iets lager scoort dan de spelregels 6 en 7.

Mogelijke verbeterpunten

gemeente	De volgende verbeteringen of andere zaken:
Amstelveen en Aalsmeer	Vanuit de ambitie gezamenlijk bepalen waar zonneparken in de Provincie wenselijk zijn en deze in kanskaart en in de Omgevingsvisie (van provincie én gemeenten!) opnemen. Dit kan regionaal zeer verschillen (daarbij kunnen de spelregels uit de huidige regeling op een aantal plaatsen losser gehanteerd worden als de ambitie en het landschap dit vraagt).
Bergen, Castricum en Heiloo	Vooraf de verplichte aansluiting bij BSG en bestaande wegstructuur is een beperkende factor. Daarnaast de gehanteerde maximale oppervlakten.
Bloemendaal	Stimuleer vooral zon op daken, stimuleer verrijdbare zonnepanelen, maak beleid/ tips/hulpmiddelen/ constructies voor zonne-energie boven parkeerplaatsen.
Diemen	We missen vooral mogelijkheid om op percelen die aan alle zijden door infrastructures omsloten worden (en dus aan geen enkele zijde grenzen aan BSG) toch zonnepanelen te kunnen plaatsen.
Edam-Volendam	Maatwerk per project kan gemeenten ruimte bieden aan invulling van de eigen ambities op duurzaamheidsgebied.
Hollands Kroon	Gebiedspecifieke karakteristieken kunnen van invloed zijn op initiatieven voor zonneparken. Het ene landschap leent zich hier meer voor dan andere (denk bijvoorbeeld aan landschapstypen als polders, vml. eilanden, oude landschapstypen, maar ook aan de (on)mogelijkheden van het gebruik van de gronden (bv. gronden die niet/nauwelijks te gebruiken zijn voor agrarische grond i.v.m. verzilting)
Koggenland	Meer ruimte voor maatwerk, ook niet aansluitend aan BSG of dorpslinten.
Langedijk	Zoals aangegeven, meer ruimte voor maatwerk als park niet geheel voldoet aan de ruimtelijke voorwaarden, maar als hij nagenoeg buiten zicht ligt.
Ouder-Amstel	Liever aanpassing beleid windmolens. Dat scheelt meer ruimtegebruik

Purmerend en Beemster	Meer ruimte bieden voor zonnepanelenparken in het landelijk gebied.
Schagen	Maak het mogelijk voor agrariërs binnen hun bouwblok energie op te wekken, ook al is dat niet tbv de eigen bedrijfsvoering. Maak het mogelijk om als er een aansluiting ligt hier gebruik van te maken. Zeker in het buitengebied wordt de infra het grootste probleem voor het opwekken van duurzame energie. We hebben immers met zijn allen een opgave te vervullen.
Texel	Beleid sluit niet aan bij de situatie op Texel: aansluiting op bestaand bebouwd gebied is juist niet gewenst in bijna alle gevallen. Zonneparken op goed gekozen plaatsen in agrarisch gebied of zelf in natuurgebied, met een goed ontwerp en een goede inpassing zouden ook mogelijk moeten zijn. Generieke regels passen zelden op specifieke situaties. Ontwerpprincipes voldoen beter.
Uitgeest	Of zo weinig mogelijk regels opnemen/ In het beleid zo veel mogelijk flexibiliteit opnemen/ ontwikkellocaties in overleg met gemeenten aanwijzen, dit is namelijk voor alle partijen duidelijk waar de toekomstige locaties zijn.
Wijdmeren	Nog meer ruimte voor maatwerk in overleg met gemeente.